

План уроку 45

Тема: Основи автотранспортного права.

Тема уроку: Характеристика автотранспортних злочинів, і їх види.

Мета уроку: розповісти учням характеристики автотранспортних злочинів, і їх види.

Головною ознакою, за якою транспортні злочини об'єднані в одну групу, є родовий об'єкт. Таким об'єктом є відносини, що забезпечують безпеку руху та експлуатацію транспорту

Безпосередні об'єкти окремих транспортних злочинів лежать у площині родового об'єкту, хоч і мають свої особливості. Вони залежать, насамперед, від видів транспорту, якими можуть вчинятися ці злочини, а також від характеру об'єктивної сторони та кваліфікуючих обставин. Так, деякі злочини можуть бути вчинені із застосуванням насильства або погроз, у зв'язку з чим виникає питання про додатковий безпосередній об'єкт - життя і здоров'я особи.

Предметом цих злочинів є транспортні засоби, шляхи сполучення, споруди на них, транспортні комунікації, вокзали, засоби зв'язку, сигналізації, автоматизації, що забезпечують безпеку руху транспортних засобів.

З об'єктивної сторони ці злочини побудовані по-різному. Більша частина цих посягань описана в законі, як злочини з матеріальним складом, менша частина - з формальним.

У злочинах з матеріальним складом об'єктивна сторона містить у собі діяння, наслідки і причинний зв'язок між ними.

Діяння в цих злочинах виражається в та або бездіяльності особи. Деякі злочини (наприклад, пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів) можуть бути вчинені.

У багатьох злочинах діяння виражається в порушенні певних правил. Це означає, що диспозиція таких статей є бланкетними, тому для встановлення факту порушення цих правил, необхідно звертатися до відомчих нормативних актів, що регламентують поведінку працівника транспорту чи іншого учасника дорожнього руху. Важливо точно визначити, які статті, пункти, параграфи нормативних актів порушені та у чому це порушення виразилося.

Обов'язковою ознакою злочинів з матеріальним складом є наслідки.

Наслідками, у статтях цього розділу КК названі: загибель однієї чи кількох осіб, тяжкі, середньої тяжкості тілесні ушкодження, а також велика матеріальна шкода, інші тяжкі наслідки.

Відповідальність за транспортні злочини диференційована залежно від тяжкості наслідків, що наступили. Тому тяжкі тілесні ушкодження, загибель одної чи кількох осіб, в деяких статтях вказуються як кваліфікуючі обставини.

До інших тяжких наслідків відносяться: заподіяння потерпілому тяжких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень, а також велика матеріальна шкода.

При встановленні матеріальної шкоди, яка заподіюється транспортними злочинами, необхідно враховувати вартість знищених або пошкоджених транспортних засобів, вантажів, шляхів сполучення, споруд на них тощо.

Своєрідними наслідками, вказаними в деяких статтях, є створення небезпеки для життя людей або настання інших тяжких наслідків. Така небезпека створюється внаслідок

порушення правил безпеки руху або експлуатації транспорту, недоброякісного ремонту або пошкодження шляхів сполучення чи транспортних засобів. У технічній системі транспорту відбуваються певні зміни і створюється реальна можливість настання тяжких наслідків, тобто висока ступінь імовірності їхнього настання. Ці зміни в технічній системі транспорту порушують нормальне а функціонування, чим заподіюється шкода об'єкту злочину. Така небезпека (загроза) виступає і як ознака злочинного діяння, і як своєрідний наслідок, нерозривний з ним. Обов'язковим у таких ситуаціях є встановлення причинного зв'язку між діянням особи і змінами, що відбулися в технічній системі транспорту.

Третьою обов'язковою ознакою об'єктивної сторони злочинів з матеріальним складом є причинний зв'язок між діянням і наслідками, що наступили. За справами цієї категорії для його встановлення призначаються експертизи.

Суб'єктивна сторона транспортних злочинів характеризується залежно від складності а об'єктивної сторони. Злочини з формальним складом вчинюються з прямим умислом. У злочинах з матеріальним складом необхідно встановлювати психічне ставлення особи до діяння і його наслідків, що має важливе значення для кваліфікації та призначення покарання.

Суб'єктом транспортних злочинів є особа, яка досягла 16-річно-го віку. Лише за пошкодження шляхів сполучення та транспортних засобів (ст. 277 КК), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (ст. 278 КК), а також за незаконне заволодіння транспортним засобом (частини 2 і 3 ст. 289 КК) відповідальність настає з 14-річного віку.

Деякі транспортні злочини може вчиняти лише працівник транспорту, тобто спеціальний суб'єкт.

Таким чином, під транспортними злочинами, слід розуміти передбачені кримінальним законом суспільно небезпечні діяння, що посягають на безпеку руху та експлуатації всіх видів механічного транспорту, а також магістрального трубопровідного транспорту.

В розділі XI Особливо частини КК ці злочини розташовані в певній послідовності. При цьому враховується тяжкість злочину, а також вид транспорту, яким він вчиняється. На першому місці стоять злочини, які вчиняються на залізничному, водному чи повітряному транспорті (статті 276-285 КК), на другому - на автомобільному і міському електротранспорті (статті 286-290 КК). Завершують главу злочини, що виражаються в порушенні чинних на транспорті правил та в пошкодженні магістральних трубопроводів (статті 291 і 292 КК).

Розміщення транспортних злочинів у певній послідовності дає можливість більш правильно конструювати санкції цих статей, що підвищить ефективність кримінально-правових заходів боротьби з цими посяганнями, поліпшить статистичний облік цих злочинів тощо.

Безпосереднім об'єктом першої групи злочинів є відносини, що забезпечують безпеку руху та експлуатацію залізничного, водного і повітряного транспорту; друга групи - безпеку руху та експлуатація автомобільного і міського електротранспорту; третьої групи - безпечне функціонування всіх видів механічного та магістрального трубопровідного транспорту.

Як уже зазначалося, відповідальність за більшість транспортних злочинів диференційована залежно від тяжкості наслідків, що наступили. Враховуються при цьому тяжкість тілесного ушкодження, загибель однієї чи кількох осіб, а також розмір матеріальної шкоди. Крім того, у статтях цього розділу законодавець передбачає інші кваліфікуючі обставини, такі як:

вчинення злочину: за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 278, ч. 2 ст. 280, ч. 2 ст. 289, ч. 2 ст. 292 КК); організованою групою (ч. 3 ст. 278, ч. 3 ст. 280, ч. 3 ст. 289, ч. 3 ст. 292 КК); поєднане з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого або з погрозою застосування такого насильства (ч. 2 ст. 278, ч. 2 ст. 289 КК); поєднане з

наси́льством, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого або з погрозою застосування такого наси́льства (ч. 3 ст. 278, ч. 3 ст. 280, ч. 3 ст. 289 КК); вчинення злочину повторно (ч. 2 ст. 280, ч. 2 ст. 289, ч. 2 ст. 292 КК).

Розглянемо ці обставини. Поняття групи, яка вчинила ці злочини за попередньою змовою або організованою групою, дається в ст. 28 КК.

Якщо така організована тупа озброєна вогнепальною чи холодною зброєю і має за мету напад на транспортні підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, то відповідальність наступав за бандитизм (ст. 257 КК).

Під наси́льством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого слід розуміти нанесення ударів, побойш, викручування рук, утримання, зв'язування або позбавлення волі іншим способом, заподіяння легкого тілесного ушкодження, яке не спричинило короткочасного розладу здоров'я або незначної втрати працездатності. Психічне наси́льство проявляється в погрозі застосування зазначеного фізичного наси́льства.

Небезпечним для життя і здоров'я наси́льством визнається заподіяння потерпілому легкого тілесного ушкодження, яке спричинило короткочасний розлад здоров'я або незначну втрату працездатності, середньої тяжкості або тяжкого тілесного ушкодження, а також інші насильницькі дії, які не заподіяли вказаних наслідків, але були небезпечними в момент застосування такого наси́льства. Це наси́льство, що викликало втрату свідомості, здавлювання ший, скидання з транспортного засобу, що рухається, застосування спеціальних засобів, зброї тощо. Психічне наси́льство проявляється в погрозі застосування такого ж фізичного наси́льства.

Повторністю злочинів відповідно до ч. 1 ст. 32 КК визнається вчинення двох або більше злочинів, передбачених тією самою статтею або частиною статті Особливої частини КК. Наприклад, повторним вважається заволодіння транспортним засобом якщо йому передувало таке ж заволодіння (ч. 2 ст. 289 КК).

Facebook

Twitter

08.09.2010